TOVERI

Länsen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MÄKELÄ
SULO SYVÄNEN

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1913, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovarsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50
Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI BOX 99. ASTORIA, ORE

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. .Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Kannatettavaa toimintaa

Suomalaisten porvarilehtien raivolla ei ole nykyisin mitään rajoja, kun sosialistiset lehdet ovat paljastaneet sen, että Suomen lahtarien edustajat täällä eivät ole saaneet aikaan mitään muuta kuin kulutelleet säästelemättä kansan varoja. Viljan saannista ei ole ollut pienintäkään toivoa heidän kauttaan, tuskinpa herroilla lienee ollut mitään aikomustakan toimia viljansaannin edesauttamiseksi, muuten vain vetelehtivät täällä kansan kustannuksilla, kuten tavallista.

Toveri Nuortevan nimittäminen Suomen työväenhallituksen edustajaksi saattoi nämä katulutkat repimään päältään viimeisetkin harsot ja paljastamaan itsensä kaikessa inhottavassa alastomuudessaan. Varsinkin kun Nuorteva näyttää saavan aikaan sen, että Yhdysvaltain hallitus ottaa harkittavakseen viljanlähettämiskysymyksen, saa se porvarilehdistömme raivon ylimmilleen. Terästrustin molemmat suomenkieliset äänitorvet hyökkäävät täydellisessä sopusoinnussa, ikäänkuin juuri palkkansa saaneet hurtat, ei ainoastaan täkäläistä suomalaista sosialistista työväestöä, vaan Suomen työväestöä vastaan, itkien ja valittaen sitä, että Saksan junkkerihallitus, jonka sotatarvetilaukset paisuttavat niitä tuloja, joista näiden lutkien portonpalkka maksetaan, ei ole vielä kyennyt teurastuttamaan Suomen työväestöä viimeiseen mieheen.

Kauhulla näkee täkäläinen suomalainen porvarilehdistö Suomen asioista todenmukaisia selostuksia amerikalaisissa lehdissä. Se näkee omat väitteensä niiden edessä kuivuneen kokoon vallan olemattomiksi ja siksi ne valoa peläten ulvovat kuin huuhkajat aamun lähetessä.

Toveri Nuortevan toiminta viljan hankkimiseksi ja Suomen hallituksen tänne tallettamien varojen saamiseksi pois lahtarigulashien tuhlattavista, on kannatettavaa toimintaa. Eilisessä lehdessämme julaistut tiedot Nuortevan toimista paljastavat miten Suomen lahtarien täkäläiset rengit ovat olleet "kaukaa viisaita", kuten sanotaan ja sijottaneet tänne tukevanpuoleisen mässäilyrahaston, jonka liepeille tulee yksi ja toinen junkkerismiin kannattaja aina tuon tuostakin mässäilemään.

Nämä omilla asioillaan kuljeksivat gulashit ovat mässäilleet täällä kuukausimääriä, aikomattakaan tehdä minkäänlaista Suomen työväestöä hyödyttävää. Ne ovat oleksineet hotelleissa ja kirjotelleet itsestään haastatteluja "Naima-uutisiin". Yhdenkään jyvän kärki ei edes vielä ole heidän toimintansa tuloksena kääntynyt Suomea kohden.

Ja jos siten olisi käynyt, että he olisivat saaneet täältä viljaa liikkeelle, niin Suomen työväestö ei siitä olisi ikinä jyvääkään saanut muuten kuin satumaisen kalliilla hinnalla.

Nuortevan suunnitelma viljan hankkimiseksi täältä Suomeen Ruotsin välityksellä on ainoa mahdollinen, ja lienee Yhdysvaltain hallitus antanut suostumuksensa suunnitelmalle. Täkäläinen suomalainen työläisväestö luonnollisesti olisi halukas tukemaan niitä toimenpiteitä joilla Suomeen koetetaan saada viljaa, jos se vain jollakin tavalla voisi sitä auttaa. Viljan täältä Suomeen saanti ei suinkaan ole helppoa varsinkaan työväestön edustajalle, jonka toiminnalle kaikenlaiset santarmit ja lutkat ovat jo vuosikausia rakennelleet esteitä. Kehotukset ja pyynnöt Yhdysvaltain haliitukselle viljan luovuttamiseksi Suomelle Nuortevan suunnittelemalla tavalla eivät olisi haitaksi.

Miten Englannissa aiotaan selviytyä sotavéloista

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., March 28, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Kuuden tunnin työpäivä käytäntöön.

Rikkauksien pakkoluovuttamista sotatarkotuksiin ovat kaikkien maiden rikkauksien omistajat asettuneet vastustamaan. He eivät ole halukkaita antamaan senttiäkään ennen sotaa kokoamistaan suunnattomista rikkauksista, eivät edes luovuttamaan sotavoittojaan, vaan päinvastoin koettavat kaikin tavoin kiskoa lisää niin paljon kuin mahdollista, kavaltaen, varastaen ja rosvoten aivan häikäilemättömästi.

Mutta kun sotavelat ovat maksettavat, niin koetetaan keksiä keinoja, joilla ne voitaisi saada työväestöltä. Luonnollisesti työväestö ne maksaa kaikissa tapauksissa — mikäli niitä ollenkaan maksetaan — mutta kapitalistien tarkotus on järjestää siten, että työläisten itselleen pidättämästä osasta saadaan mahdollisimman paljon sotavelkojen maksuun, joten riisto-osuudesta ei mene juuri mitään.

Tunnettu englantilainen tehtailija, lordi Leverhulme, jonka rauhanesitykset herättivät koko mailman huomiota joitakin aikoja sitten, on esittänyt seuraavan reseptin sotavelkojen maksamiseksi:

"Sotalainojemme maksamiseksi on käytettävissämme ainoastaan yksi mahdollisuus, kauppalaivastomme, kauppamme ja teollisuutemme uudelleen järjestäminen tämän mailman helteen jälkeen. Ja se tapahtuu rikkauksien luomisen elvyttämisellä ja vuotuisten tulojen verottamisella niin paljon kuin suinkin on mahdollista, kuitenkin pitäen silmällä sitä, että rikkauksien tuottajat (ei tarkoteta työläisiä. — Toim.) ovat aina halukkaita tuottamaan, ovat rohkaistuja ja että heillä on aina käytettävänään tarpeelliset rikkauksien tuottamisvälineet. Tällainen rikkauksien tuottaminen suuremmassa määrässä edellyttää että kaikkien luokkien jokainen mies ja nainen ottaa siihen osaa kaikella voimallaan ja kyvyillään. Jos jokainen kumpaankin sukupuoleen kuuluva henkilö kaikista luokista, talonpojat ja herrat, kapitalistit, työläiset ja työnteettäjät työskentelevät kohtuullisen tuntimäärän päivässä, voimme me liikarasituksetta tuottaa riittävän määrän rikkautta kotoisten tarpeittemme tyydyttämiseksi sekä paljon enemmän ulkomaakauppaamme varten kuin koskaan ennen on ollut mahdollista. Se tuntimäärä, joka aiheuttaa väsymystä ja liikarasitusta siinä määrässä että se heikentää tuotantokykyisyyttä, vaihtelee luonnollisesti tuotannon laadun ja työsuhteiden mukaan.

"Maanviljelystyössä esim. jossa ympäristö on vihreää ja tuoretta ja laivoilla, joita ympäröi raitis meri ja puhdas ilma, voi työaika olla pitempi kuin tehtaissa, kaivoksissa, sulimoissa, kauppahuoneissa ja konttoreissa, joissa aivan kunnollista ilmanvaihtoa ei voida koskaan saavuttaa ja joissa työ on yksitoikkoisempaa. Kaikilla ihmistyövoiman käytön aloilla on kuitenkin olemassa joku ihmisvoimien ja kestävyyden asettama raja, ja kokemus on osottanut että kuusituntisen alimman ja kahdeksantuntisen pisimmän työpäivän välillä voidaan todennäköisesti se raja löytää.

"Jos teollisuuslaitoksemme järjestetään siten, että otetaan käytäntöön kuusituntiset työvuorot, voidaan koneisto pitää joka vuorokausi käynnissä kaksikymmentä neljä tuntia.

"Ellei hallituksemme ole kyllikisi kaukonäköinen tai viisas avustaakseen ja rohkaistakseen suuria teollisuudenharjottajia, jotka voivat tuottaa suunnattomia ylijäämiä kansalaistensa yritteliäisyyden avulla ja joiden teollisuuslaitoksissa ei ainoastaan löytyisi kaikille työtä, mutta jotka muodostaisivat perusteen sellaiselle tuloverotukselle, joka tekisi mahdolliseksi maksaa sotalainamme, silloin kärsii brittiläinen valtakunta vanhuudenheikkoudesta ja me tulemme pian katoamaan pois mailmanvalta-asemastamme."

Työpalkkalait; työväenlainlaadinnan nykyajan suunta

Työväenliikkeen vaikutus lainlaadintaan tulee esille jo lukuisilla aloilla. Työpäivän pituutta pyritään järjestämään lainlaadinnallista tietä, työsuhteita järjestellään ja jopa on useassa maassa käyty määrittelemään alinta palkkarajaakin, jonka alapuolella ei määrätyillä teollisuusaloilla työskenteleville työläisille saa maksaa.

Tämän täydellisen käänteen siitä ajasta, jolloin yhteiskunta laati orjilleen rangaistusmääräyksiä korkeista palkoista ja lailla määritteli korkeimmat palkat, ovat luonnollisesti huomanneet porvaritkin, ja hepä rientävätkin selittämään, miten se kaikki on heidän edistysmielisyytensä tulos, miten yhteiskunnalliset luokkavastakohdat ovat häviämässä, koska työväestökin jo saa äänensä kuuluville lainlaatijakunnissa ja olosuhteisiinsa parannuksia lainlaadinnallista tietä. Työväenliikkeen vaikutus näihin seikkoihin kielletään kokonaan, tai ainakin jätetään se mainitsematta, paitsi milloin on kysymyksessä taantumuksellisella työväenliikkeellä ratsastaminen edistysmielistä ja sosialistista vastaan, jolloin selitetään, että sosialistinen on tarpeetonta, koska konservatiivisen liikkeen saavutukset ovat niin suuret; silloin liitellaan niitä saavutuksia aikatavalla.

Yhdysvaltain työviraston viime joulukuulla julkaisema selostus palkkalainlaadinnasta Yhdysvalloissa antaa tässä suhteessa mielenkiintoista lukemisen aihetta. Siinä sanotaan m.m. seuraavaa:

"Lainlaadinta Yhdysvalloissa ei ole millään alalla niin nopeasti ja paljon kääntynyt pois entisistä tavoistaan kuin työväenlainlaadinnassa. Tämä ääriminäinen muutos on helposti huomattavissa eri valtioiden lainlaatijakunnille esitetyissä lakiesityksissä ja laeissa viimeisen viiden vuoden ajalla joissa määritellään alinpalkkarajoja yksityisten hallitsemilla työmailla.

"Kahdensadan vuoden ajalla on ollut yleisenä periaatteena se, että lainlaadinnalla ei ole mitään tekemistä sen kanssa, mitä yksityiset maksavat työssään pitämille työläisille. Sellainen olisi katsottu työläisen ja työnteettäjän persoonallisiin oikeuksiin kuuluvan sopimusvapauden loukkaamiseksi, milloin siten tehty sopimus ei ole lakivastainen tai yleisille eduille vahingollinen. Louisianan valtiossa on menty niinkin pitkälle, että on perustuslakiin sisällytetty määräys, jonka mukaan "ei voida laatia mitään sellaista lakia, joka määräisi minkälainen palkka ruumiillisen työn tekijöille on maksettava."

Sanomattomaksi katkeruudekseen täytyy porvariston jo paikoin pistäytyä esille yhteiskunnallisten suhteitten todellisessa valossa, sillä nykyaikainen kapitalismi on kuluttanut liian hienoksi sen "sopimusvapaus"-verhon, jonka suojassa työläisten riisto on jatkunut vuosikymmeniä ja jonka muodostamalle taustalle niin monet oikeusilveilyt ovat kuvatut historiaan.

Tuskin mikään on narrimaisempaa ja petollisempaa, kuin puhua nykyisten suhteiden vallitessa työläisten ja kapitalistien "tasapuolisista oikeuksista" ja "sopimusvapaudesta". Aikana jolloin työväestö on eristetty tuotannonvälineistä niin tarkoin, että elinehtojen hankkiminen on ehdottomasti mahdoton ilman toisten omistamien tuotantovälineiden käyttämismahdollisuutta, ei suinkaan vallitse mitään sellaista kuin tasapuoliset suhteet, joissa työläinen myy työvoimansa enimmän tarjoavalle, jos haluaa, tai on myymättä, elleivät ehdot tyydytä. Katkera totuus on, että työläisen on myytävä työvoimansa voidakseen elää, ja ehdoista voi hän tinkiä ainoastaan silloin kun työvoimasta on niin suuri puute, että työnteettäjän on kuunneltava työvoiman myyjänkin ääntä.

Työvoimatavaran myyntisuhteissa vallitsevat pakkomyyntisuhteet, tavara on myytävä, saipa siitä minkälaisen hinnan tahansa.

Mutta kuten alussa sanottiin, on suuri muutos parempaan päin tapahtunut siinä, että työväestö on kohonnut mahdiksi, joka jo vaikuttaa lainlaadintaan, siis voi pakottaa yhteiskunnan paikoin palvelemaan muitakin kuin yläluokkaa.

Aina vuoteen 1790 oli Yhdysvalloissakin vallalla tapa määrätä korkein palkkataksa lain kautta, mutta kun säädöksiä ei kuitenkaan voitu käytännössä toteuttaa, niin niistä hiljalleen luovuttiin, ja nyt, enemmän kuin sadan vuoden kuluttua, ollaan lainlainlaadinnan avulla määrittelemässä mikä on riistäjän alin velvollisuus riistettävään kohtaan.

Työväenlainlaadinta on muuttunut periaatteiltaan nimeään vastaavaksi siinä merkityksessä, että nyt jo voi paikoin alkaa puhua lainlaadinnasta työväestön etujen suojelemiseksi. Ennen on ollut laita siten, että työväenlainlaadinta, samoin kuin koko työväenkysymys on ollut kapitalistiluokan etujen ajamista työväestöä vastaan. Valtio on ollut aseena kapitalistiluokan käsissä, pakottaen työväestön alistumaan, ja milloin ei ole voinut muuten onnistua toimenpiteissään, on se kutsunut pyövelin avukseen, milloin ruoskimaan, milloin katkomaan korvia, milloin päitä.

Ja nyt tulee porvarillinen "vapaamielisyys" ja selittää, että tapahtunut muutos on kaikki sen ansiota! Työväen oman toiminnan ansiota ei tunnusteta, jotta voitaisi estää työväestö huomaamasta luokkavoimaansa, jonka edessä petojen kynnet katkeilevat toisinaan!

Miten ihmeellisen harkitsevasti ja suunnitelmanmukaisesti osaakaan porvaristo ajaa asiaansa! Vielä silloinkin kun sen taistelu työväestöä vastaan jo on käynyt epätoivoiseksi, kun työväestö jo tietoisena joukkona järjestää rivejään luokkaliikkeensä palvelukseen, koettaa porvaristo kaikin voiminsa pitää pimeydessä niin laajat työläispiirit kuin sille suinkin on mahdollista. Sen viralliset julkaisut ja kaikki sen hallussa olevat laitokset ovat siinä suhteessa niin yhdenmukaisessa toimintajärjestyksessä, kuin suomukset kalan selässä.

Mutta sittekin työväestön luokkaliike kasvaa ja vaurastuu. Sen voima ja vaikutus alkaa tuntua jo kaikkialla. Mikään porvarilehti ei enää voi olla mainitsematta työväenliikkeestä, vaikkapa ne sen tekevätkin parjauksen ja vääristelyn muodossa.

Työväestöllä ei ole muuta keinoa esim. alinpalkkalakien aikaansaamiseksi, kuin joukkovoimansa pakotus. Sen poliittisen järjestön, sosialistipuolueen, voiman kasvaminen on se joka pakottaa porvarien rengit lainlaatijakunnissa "vapaamielistymään" ja heittämään työläisille luun toisensa jälkeen — sillä pelkkiä luita ne ovat olleet, mitä työväestölle on tähän saakka yhteiskunnallisesta lihapadasta riittänyt.

MAILMANKATSOMUKSIA

VAPPU

Amerikan suomalaisten työläisten kevätjulkaisu

on nyt painotyön puolesta jo jokseenkin valmis, sitomista vailla vain. Lopullisesti on julkaisun sisällys seuraava:

Kirjotuksia: Uus aika koittaa kerran (runo), Mikael Rutanen. Vappua vietetään jo taistelun merkeissä, K. Aine.—Vappu ja taistelu militarismia vastaan, Karl Kautsky. —Ajan aallot (runo), Moses Hahl.—Rothschildit osakehuijareina, Arvid Nelson.—Vaarallisimpien petojen näytely, Moses Hahl.—Porvaristovallan kumous Suomessa, J. F. Syrjälä.—Sisar-Sussu kun paidan neuloi sotamiehille, Aapin Aate.—Puoluesuhteet ja luokkamuodostumat Venäjällä, Nikolai Lenin.—Saint Croix avenue, Kalle Rissanen.—Syndikalistiemme revisionistisuus, W. N. Reivo.—Luopion historia, Lydia Ahola.—Hyvin vanha lakiteksti, H. Juntunen.—Viina työväen järjestäjänä, A. B. Mäkelä.—Muuan provokatsioniyritys, Sulo Syvänen.—Vallotusten hedelmät.—Journalisti, Eemeli Parras.—Oman tuhonsa itu, Karl Liebknecht.—Taisteluun, veikot! (runo), Gustava Lindberg.—Venäläisiä kansankirjailijoita.—Siivosta esiintymisestä, Juntta.—Nouse, köyhä kansa! (sävellys), Jukka Mäkirinne. —Erämaan taisteluita.

Kuvia: Elintarvemellakka Tukholmassa.—Ilmarautatie Wetterhornille, Sveitsissä.—Kun bolshevikit paljastivat salaisen diplomatian (pilakuva).—Vartiolvat Sveitsin "puolueettomuutta".—Espanjalaista sotaväkeä vallankumousta tukahuttamassa.—Viimeinen Jerusalemin vallotus.—Kiirunan kaivokset Ruotsissa.—Isänmaan puolustus ylinnä kaiken (pilakuva).—Apina-ihminen (Pitchecanthropus).—Sayvillen langaton asema.—Norjalainen kalastuskylä.—Nikolai Lenin.—Katarina Breshkovskaja.—Aleksandra Kollontay.—Kremlin pommitusta Moskovassa.—Tsaarivallan uhreja.—Ensimäinen kiinalainen sosialistikongressi.—Noin 7,000 vuotta vanha asiakirja.—Osa sumerialais-babylonialaista sanakirjaa.—Vanhin tunnettu lakiteksti.—Babylonin raunioita esiinkaivettuina.—Maisema Eufratin varrelta. —Ensimäinen kansantalo Alaskassa. —Karl Liebknecht.—Europan varhaisempia asukkaita.—Venäläisiä maalaisnaisia.—Venäläinen talonpoikaisasunto.—Venäläisiä talonpoikia.—Kyläkokous sisä-Venäjällä.—Tavallinen maisema Lapissa.—Mount Hood.

Vapun sisällöstä on jo ennemmin tehty selkoa, joten tällä kertaa on tarpeellista huomauttaa ainoastaan Jukka Mäkirinteen uudesta sävelyksestä "Nouse, köyhä kansa!" Siitä varmaan tulee suosittu laulu osastojemme laulukööreille.

LÄMPÖYKSIKÖT JA FARMARIT.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., March 27, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

"Lämpöyksiköllä" (calorie) tarkotetaan sitä lämpömäärää, joka tarvitaan lämmittämään yhtä kiloa 0-asteista vettä 1 asteen lämpöiseksi. Celsiuksen lämpömittarin mukaan.

Yhdysvaltain hallituksen virallisen tilaston mukaan on heinäk. 1 p:stä 1914 vuoden 1917 loppuun Yhdysvalloista lähetetty liittolaisillemme Euroopaan riittävät vuotuiset ruokaannokset 57,100,993 hengelle. Helpotajuisessa muodossa ilmaistakseen näiden 3½ vuoden ajalla lähetettyjen elintarpeitten ravintoarvon, on hallitus laskenut ne kaikkiaan "68,159,934,000,000:ksi lämpöyksikök-si." Hallitus nim. otaksuu, että jokainen "turpeenpuskija" tietää mitä lämpöyksiköt ovat, koskapa he niitä kasvattavat ison joukon. Nuo äskenmainitut muutamat lämpöyksiköt edustavat sitä, minkä farmarit ovat loihtineet "tyhjästä", ja koska farmarit tämän tempun tehtyään vielä näkyvät jääneen henkiin, on heidän isänmaallinen velvollisuutensa edelleen loihtia esiin noita "lämpöyksiköitä", vieläpä entistä suuremmassa määrässä, jos suinkin mahdollista. Heidän on oltava hyvin mielissään, että saavat tuottaa "lämpöyksiköitä" niin jaloon tarkotukseen kuin näillä "lämpöyksiköillä" keinottelevain urhoollisten isänmaanystäväin rikastuttamiseksi ja auttamiseksi yhä enemmän hyötymään tämän sodan verenvuodatuksesta ja hävityksestä. Viipittömästi toivotaan, että ensitulevien 3½ vuoden kuluessa "lämpöyksikköjen" vienti suuresti lisääntyisi, noiden mahtavain kansanvallan ja vapauden esitaistelijain iloksi ja onneksi, jotka tällä "lämpöyksikkö"-kaupalla suorastaan uhkarohkeutta lähentelevällä sitkeydellä loistavasti työskentelevät raa'an itsevaltiuden kukistamiseksi, samalla kun he siitä sivumennen keräävät höyheniä oman pehmoisen pesänsä lämmikkeeksi. Farmarien on isänmaallisesti kyyristyttävä yhä syvempään, saadaksensa tuotetuksi yhä enemmän "lämpöyksiköitä". Missään olosuhteissa he eivät niistä või ansaita vähempää työnsä palkkioksi kuin mitä he ennestään ovat tottuneet saamaan, sanoo B. C. Fed. farmareille osotetussa kehotuksessaan.

MIKSI JOHTAVAT RANSKAN LEHDET IKÄVÖIVÄT NIKUA.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., March 28, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Venäläisen "Kopejk"-lehden tietämän mukaan on Venäjän ulko- ja rahaministeriöissä tavattu kirjalliset todistukset siitä, että kolme ranskalaista sanomalehteä: Le Matin, Figaro ja Petit Journal, ovat saaneet apuraho ja Venäjältä. Tsaarivallan aikana Figaro ja Petit Journal saivat käteismaksun 10,000:sta kappaleesta kutakin numeroa, vaikka vain yksi kappale numerostaan lähetettiin Pietariin. Vuosina 1915—16 Le Matinille maksettiin puolta suurempi apuraha kuin ennen; palkkioksi tämän lehden kirjotuksista Venäjälle myönnettäväin lainojen puolesta maksettiin tuolle lehdelle kymmeniä tuhansia ruplia, nimellisesti ilmotuskustannuksiin.

Näistä paljastuksista puhuessaan eräs keskuspuolueen lehti huomauttaa, että noiden suurlehtien leppymätön vihamielisyys Venäjän vallankumousta vastaan on helpommin ymmärrettävissä noiden paljastusten jälestä kuin niitä ennen.

ELINTARVEPULA SAKSASSA.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., March 28, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Perunasato, josta Saksan viranomaiset toivoivat huojennusta, onkin osottautunut ikäväksi pettymykseksi. Lienee saatu vain 31 milj. tonnia, kun esim. v. 1915 sato oli 54 milj. tonnia.

Lihan ennustetaan olevan kerrassaan mahdotonta saada Saksassa tänä keväänä; yleisöä jo valmistellaan siihen, että tuota ennestäänkin niukkaa puolen naulan annosta tullaan edelleen pienentämään. Maidon saanti on jatkuvasti vähenemässä, voin saattaa sanoa tykkänään kadonneen markkinoilta.

Kaikki nämä seikat tietenkin tuntuvasti vaikuttavat yleiseen terveydentilaan. Heikkoveristen lapsien lukumäärä on noussut 50 prosentilla; tuberkelitauteja sairastavain 6-vuotiaitten lasten luku on sodan aikana lisääntynyt kahdenkertaiseksi, 14-vuotisten kolmenkertaiseksi. Täysikasvuisten keskuudessa on tuberkuloosi myös levinnyt pelottavassa määrässä. Vielä on ilmestynyt eräs ravinnon puutteesta johtuva kulkutaudintapainen ihotauti.

Rikollisuus ei ole koskaan ollut niin laajalle levinnyt, ja johtuu se suureksi osaksi — erityisten varkaudet — suoranaisesta ravintopulasta. Elukoita varasteilaan myötäänsä ulkosalta.

Tägliche Rundschau-lehden mukaan tulee saksalaisten tähänastinen 8¾ unssin kuukautinen saippua-annos alennettavaksi 125 grammaan (noin 4½ unssiin).

Linnut matkivat pommien suhinaa.

Olemme tottuneet papukaijojen ihmeteltävään matkimiskykyyn, mutta miltei jokainen lintu osaa matkia ei ainoastaan toisia lintuja, vaan muitakin ääniä. Sotarintamalla on siitä saatu uusia, melkeinpä uskomattomia todistuksia. Eräs henkilö kirjottaa Lontoon Times-lehteen kanasta, joka oli oppinut matkimaan pommin ääntä. Kirjottajan poika — sotilas — oli istunut eräässä pihassa länsirintaman takalikolla ja oli kuullevinaan pommin tulevan. Mutta juuri kun ääni kehittyi sellaiseksi, että pommin piti räjähtää, se yhtäkkiä lakkasikin kuulumasta. Parin minuutin kuluttua ääni kuului uudelleen, ja silloin sotilas huomasi, että muuan kana se sillä lailla äänteli. Sitte tarttui kukko samaan ääneen, matkien sekin ihan tarkalleen putoavan pomnin atheuttamaa ääntä. Asiaa tiedusteltuaan sotilas sai selville, että vasta sodan aikana ovat rintaman lähistöllä oleskelevat linnut oppineet tuolla lailla ääntelemään.

Kursailematon.

Eteyä englantilainen lääkäri Richard Powell on tunnettu suorapuheisuudestaan ja siitä että hän ota lukuun potilaittensa erilaista yhteiskunnallista asemaa. Kerran hänet oli kutsuttu Manchesterin herttuatarta tarkastamaan, ja ensi työkseen käski herttuattaren riisuutua. "Mutta kamarineitini ei ole saapuvilla," mulstutti herttuatar. Siihen lääkäri tokasi: "En minä ole tullut teidän kamarineitiänne tarkastamaan."

Liian isot jalat sotaväkeen.

Senjohdosta, ettei varusmestari kyennyt hankkimaan miehelle sopivia kenkiä, on Ivey Cleveland täytynyt "kunnialla erottaa" armeijasta. Clevelandilla oli isommat jalat kuin mitä ainakaan Travis-leirillä oli valmistauduttu vastaanottamaan. Turhaan koetettiin hänen jalkojansa saada mahtumaan 14 n:on kenkiin, jota suurempia varastossa ei ollut. Asia lykättiin sotaministeristön ratkaistavaksi, ja sieltä tuli päätös, että on edullisempaa vapauttaa Cleveland sotapalveluksesta kuin ruveta häntä varten valmistamaan erikois-kenkiä, jotka maksaisivat $20 pari, tahi kustantaa hänelle omintakeista suutaria mukaansa Ranskaan.

KUINKA ON TÄMÄN HERRAN USKOLLISUUDEN LAITA?

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., March 28, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Entinen Saksan valtiokansleri von Bethmann-Hollweg on tilannut Yhdysvaltain vapauslainaseteleitä.

Ent. kansleri omistaa kiinteimistöjä Wacossa, Texasissa, ja niiden hoitaja on pyytänyt saada sijoittaa kaiken niistä koituvan tulon, noin 75,000 dollaria vuodessa, vapauslainaseteleihin, joilla hankitut varat käytetään taisteluun Ville-keisaria vastaan.

Tämän ohessa ovat Muukalaisomaisuuksien holhoojavirkailijat Washingtonissa ilmottaneet, että osa edellämainittuja varoja on jo noihin seteleihin sijotettu. Hoitajan arvellaan menetelleen Hollwegin itsensä antamien ohjeiden mukaan.

Entäpä sitte — elkös kapitaali olekin kansainvälistä?

Ajanmukainen esittelytapa.

Muutamia päiviä takaperin (kertoo muuan kirjottaja eräässä Lontoon lehdessä) kun olin hotellissa pesemässä käsiäni, näin liikuttavan tapauksen. Pesuhuoneesen tulee kaksi nuorta upseeria, tuntemattomia toisilleen; toisen vasen takin hiha on tyhjä, toisella taas oikea käsivarsi kantimessa. He katsahtivat toisiinsa, ja toinen sanoi hieman arkailevasti: "Emmekö pese yhdessä käsiämme?" Sitte kumpikin pesi toisensa käden, pyyhki sen kuivaksi, ja tuon omituisen esittelyn jälkeen menivät yhdessä aamiaiselle.

Jättiläis-veturi.

Eräässä konepajassa on nykyisin valmistunut suurin veturi mitä Yhdysvalloissa koskaan on tehty. Se on niin kookas, että kattilatkin on täytynyt tehdä taipuviksi kolmesta eri nivelestä, sillä muutoin ei kone voisi suoriutua kaarteista. Veturi on sadan jalan pituinen, se painaa 450 tonnia ja kulkee 24:llä pyörällä, jotka ovat keskimittaisen miehen korkuiset. Täydessä vauhdissa tämä mahtava kone vetää jälessään olevia vaunua 83 tonnin painolla, joka merkitsee sitä, että se kykenee kuljettamaan kahden mailin pituista raskaasti kuormitettua tavarajunaa keskinkertaisen hyvällä tiellä.

Julma rangaistus.

"Jani," sanoi opettaja, "sinä jäät koulun jälkeen istumaan niinkauaksi, että opit tietämään kaikkien Meksikon presidenttien ja kaikkien Saksan valtiokanslerien nimet jälkeen vuoden 1914."

"Vanhemmat, jotka antavat poikansa jäädä pois koulusta, milloin sitä vähänkin laiskottaa, tekevät parhaansa laittaakseen hänestä mainion maan kiertäjän tai ensi luokan varkaan", sanoo eräs opettajain lehti.

Järjestömme asioita

LÄNSIPIIRIN PUHUJAN MATKA WASHINGTONISSA.

HUHTIKUULLA:

Everett	1—2 p.
Pearson	3—4 "
Poulsbo	5 "
Issaquah	6—7 "
New Castle	8—9 "
Seattle	10—11 "
Tacoma	12—13 "

Grays Harbor, 14 päivästä alkaen 12 päivää, josta puhuja saa 4 vapaapäivää. Puhepiirit saavat g.-harborilaiset järjestää mielensä mukaan.

Independence	26p.

TOUKOKUULLA:

Winlock	1—3"
Vader	2"
Mt. Solo	4—5"
Puolangan hiilillä	6"
Woodland	7—8"
Little Kalama	9"
Ilwaco	11—12 "
Deep River (Puhuja tulee, jos osasto katsoo voivansa järjestää puhetilaisuuden.)	

S. s. osastot! Valmistakaa toveri Hautamäelle niin hyvä puhetilaisuus kuin mahdollista, ilmottamalla jo niin aikaseen, että kaikki voivat järjestää asiansa siten, ettei kukaan voi syyttää muita kuin itseään, jos ei saavu kuulemaan. Järjestäkää iltamia, jos ei useammiksi, niin yhdeksi illaksi, sillä toveri Hautamäen laista puhujaa ette ole aina tilaisuudessa saamaan yhdeksi ohjelman suorittajaksi. Tiedämme hyvin, että meiltä kynitään yhtenään, mutta meidän on kulujen edessä seisottava, jotka jo olemme asiasta kuusalla.

Toveruudella, Wash. Suom. Valtiokomitea.

Iltamatulot tulevat Länsipiirin agitatsionikassaan.